

1337, 1338 ve 1339 seneleri Hazine hesabı katileri hakkında
1/73,74,75 numaralı kanun lâiyhası ve Divanı muhasebat
ve Bütçe encümenleri mazbataları

1337 senesi Hazine hesabı katisi hakkında 1/73 numaralı kanun lâiyhası

T. C.

Başvekâlet

Kalemi mahsus müdürlüğü

6/4703

31 - XII - 1340

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Hazinece tanzim olunan 1337 senesi hesabı umumisi hakkında usulü muhasebei umumiye kanununun 42 inci maddesi mucibince Maliye vekâleti celilesince teklif olunup İera Vekilleri Heyetinin 17 - XII - 1340 tarihli içtimamda ledettezekkür Meclisi Aliye arzı tekarrür eden lâiyhai kanuniye ile hesabı katî mecmuası leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasma müsaadei riyasetpenahilerini istirham eylerim efendim.

Başvekil

Ali Fethi

1337 senesi Hazine hesabı umumisi

Mukaddeme

Bütçe hesabı katisini de muhtevi olduğu halde bin üç yüz otuz yedi senei maliyesi Hazine hesabı umumisini takdim ediyorum. Usulü muhasebei umumiye kanununun mevaddı mahsusası iktizasınca; Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin bidayeti teşekkülü itibarile evvelen, 1336 senesi bütçe hesabı katisile varidat ve masarifi umumiyesini havi Hazine hesabı umumisinin bunlara müteallik kanun lâiyhasile birlikte tanzim ve takdîmi icap etmekte ise de senei mezkûre iptidasından Büyük Millet Meclisi Hükümetinin tarihi tesisi olan 23 nisan 1336 tarihine kadar umur ve muamelâtı maliyenin İstanbul Hükümeti zalesi tarafından mülhakata verilen emir ve mezuniyetle ve bütçesinden verilen tahsisat havalenamelerine istinaden cereyan etmiş olması ve mülhakatça mezkûr havalâtnın Büyük Millet Meclisi Hükümetinin teşekkülü üzerine tasdik edilen bütçesinden verilen tahsisatla mezç ve tevhit edilmek suretile devrei hesabı gayesinde hesabın kapatılarak sarfiyatı katiye cetvellerinin tanzim ve Hazineye gönderilmiş bulunması ve bilâhare İstanbul havalâtnın hükümsüz addile iptal ve kuyut ve defatiri hesabiyeden tenzili hakkında memurini maliyeye tebliğat icra edilmiş olmasına nazaran yine matlûba muvafık sahih bir hesap almak kabil olamaması ve istiklâli millimiz için girişilen harp dolayısıyla memurini maliyeden kısmı mühimminin tahtı silâha alınmasından naşı bazı mahallerden cedavil ve hulâsai hesabiyelerin hiç alınmaması gibi mühim ve zarurî esbap ileasile 1336 senesi için şimdilik usulüne tevfiikan bütçe hesabı katisi ile Hazine hesabı umumisinin tanzimine imkân görülememiştir. Maahaza mezkûr hesabın; 1339 senesi nihayetine kadar hesapları rüyet ve tetkik edilmemiş olan malsandıklarile muhasibi mesuller hesabı umumiyesinin tetkik ve intaer için 1340 muvazenei umumiye kanununun 22 inci maddesi ile verilen mezuniyet dairesinde Hazinece bitteşkil vilâyata izam kılınan tetkiki hesap heyetlerince

iera kılınacak tetkikat neticesinde tanzim ve Hazineye gönderilecek hulâsai hesabiyelerin mehaz ittihazile mezkûr 1336 ve daha evvelki senelerin hesabı umumilerin velevki basit bir şekil ve surette olsun tanzim ve takdimine çalışacağımı arz ederim.

1337 senesi hesabı umumisi hakkında muktazi izahatın itasından akdem şu cihet şayanı arzdir ki 28 şubat 1340 tarihli mart muvakkat bütçe kanununun 7 inci maddesi hükmünce 1340 senesinden itibaren Hazinece kabız ve tediyec muamelâtında ve kuyudu hesabiyede para sarfedilmiş ise de 1337, 1338, 1339 senelerinde muamelâtı maliye (para) ile cereyan ettiği cihetle sinini merkumeye ait hesabatı katiyelerde bizzarure para küsuratı nazarı itibare alınmıştır.

1337 senesi hesabı umumisinin miadı kanunisinin müruründen sonra takdim edilmesi bir noksan addedilirse de bunun 336, 337 338 seneleri kuyut ve hesabatında ahvali harbiye ve bilhassa kadrolarda yapılan esaslı tenkihat dolayısıyla tahaddüs eden mevani ve müşkülâtın son zamanlara kadar temadisi ve 337 senesinde merkezi Hükûmetin Kayseriye nakli gibi ahvali fevkalâdeden münbais bulunduğu cihetle taahhüdeki mazeretin teslim buyurulacağından ümit varız. Bu esbabı mübiredendir ki Bilecik, Aydın gibi 1337 senesinde işgal gören mahallerin kuyudu hesabiyesi ihrak veya ziyaa uğramış olmasından dolayı vilâyatı mezkûreye ait havalât hesabı katide tediyec addedildiği gibi memursuzluk yüzünden bir türlü matlûba muvafık hesap alınmamasına imkân görülmeven Hakâri vilâyetinin hesabatı dahi aynı hal ve vaziyette kabul ve hesabı katiyec ithal olunmuştur.

Muhasebei umumiye kanununun; bütçenin katı ve tesviyec hesabına dair olan beşinci faslı yalnız bütçenin faslı ve maddelerile mütenazır varidat ve masraf hesabı katilerinin ne gibi malûmatı ihtiva edeceğini ve ne vakit verileceğini göstermekle iktifa edip Hazinesinin muamelâtı umumiyesini mübeyyin bir nazım umumî ile teferrüatından bahsetmemekte ve ahiren tasdik buyurulan teşkilâtı esasıye kanunumuzun mevaddı mahsusasında da bu bapta sarahati kâfiye mevcut görülememekte bulunmasına ve 337 seneci maliyesi masraf bütçesi senesi zarfında tasdik edilememesinden naşı hidematı umumiyec Devlet; kavanini mahsusa ile verilip vekâletlerce füsul ve mevadda tevzi suretile istimal olunan avanslar ile temin ve tesviyec edilmiş olmasına mebni işbu hesabı katı salifülarz kavanin ahkâm ve sarahati dahilinde tertip ve tanzim edilerek sabık Osmanlı İmparatorluğu Hükûmetinin neşreylediği hesabı katilerde münderic ve sırf istatistik malûmatı muhtevi olan ve hesabı katide irac ve tazminde kanunen bir mecburiyet görülmeyen bazı aksam nazarı itibare alınmamış ve vaktin darlığına binaen 1337 seneci maliyesi martından şubatı gayesine kadar on iki aylık varidatı umumiyec tahakkukat ve tahsilâtın alelmüfredat iracesinden ise yalnız devrei hesabıye zarfındaki tahakkukat ve tahsilâtın bütçedeki füsul ve mevaddına mütenazır olarak dereile iktifa edilmesi daha muvafık ve hesabı katimizin tesrii takdimini teshil etmek itibarile bu suretle hüküm ve muktazayı kanun ifa edilmiştir.

İşbu hesabı katı Hükûmeti milliyemizin ilk hesabı umumiyec senevisi olmakla beraber hidematı umumiyec Devletin ifası için karşılık olarak Büyük Millet Meclisinin tasdikile Hükûmete verilmiş olan avansların katı hesabını ve 1337 seneci devrei hesabıyesi zarfında istihsal olunan varidat ile vukubulan tediyat muvazenei umumiyec kanununa tevfikan füsul ve mevadda mütenazır olarak mekadirini ve nevi muhasip itibarile mahalli sarfını muhtevi bulunmak itibarile kıymet ve ehemmiyeti tarihiyesi varestei kayıt ve izahıdır. Binaberin bu bapta daha fazla bast ve temhidi mukaddemat-tan ise hesabın sureti tertibinin ve ihtiva eylediği muamelât ile Hazinece tetkikata tâbi tutulan bütçe hesabı katilerinin neticesi tetkikatın arzı daha muvafık görülerek hususu mezkûrün berveçhi zir arzına iptidar edilmiştir:

1 — Hazinesinin 1337 seneci bütçesine (Bütçe makamına kaim olan avans kâdınlarının heyeti mecmuasına) taallük eden muamelâtı umumiyec, usulü muhasebei umumiyec kanunu mucibince ve devrei hesabıye itibarile yani varidatan on dört aylık masarıfte de - maa müddeti mahsubıye - on sekiz aylık vukuatıle ve bütçeye taallük etmeyen muamelâtı naktıyeye müteferri hesabatı dahi on iki aylık olmak üzere (1) numaralı tabloda irac edilmiştir .

2 — Usulü muhasebei umumiyec kanununun 41 inci maddesi mucibince varidatı umumiyec hakkında ifası lâzımgelen muktaza ,yani evvelen: muhammenat, saniyen: tahakkukat, salısen: tahsilât,

rabian: bakayanın mekadirini mübeyyin malûmat (2) numaralı tabloda ve varidatın tahakkukat ve tahsilâtile bakayasının nevi muhasip itibarile müfredatı da (4) numaralı tabloda ve keza varidatın muhammenat ile mukayesesi dahi (3) numaralı tabloda gösterilmiştir.

3 — Keza usulü muhasebei umumiye kanununun 41 inci maddesi mucibince masarifi umumiye yani tahsisat, tediyat, bakryei muhassasat ve tahsisat harici sarfiyat hakkında ifası lâzımgelen muamelâtı umumiye [5 - 27, 28 - 50, 733 - 95] numaralı tablolarda ber tafsil beyan ve irae ve bu bapta lâzımgelen izahat dahi izahnamenin [5 - 8] numaralı kısmında muharrerdir,

337 senei maliyesi bütçesinin Büyük Millet Meclisince senesi zarfında tasdik edilememesine mebni hidematı umumiyei Devlete karşılık olmak üzere kavanini mahsusa ile verilip vekâletçe fusul ve mevadda tevzi suretile istimal edilen avansların devrei hesabıye gayesinde iktisap eylediği hali mübeyyin ve miadı kanununun hitamından bir sene sonra vekâletlerden alınıp Hazinece tetkik edilen hesabı katilerden İera Vekilleri Heyeti Riyaseti, Dahiliye, Hariciye, Sıhhiye ve muaveneti igtimaiye, Şeriye, Maarif, Nafra, İktisat vekâletleri ile Muhassasatı zatiye, Rûsumat, Posta ve telgraf, Emniyeti umumiye, Jandarma, Düyunu umumiye idarelerine ait hesabı katilerde munderiç sarfiyat avansların heyeti memuasından her vekâlete tefrik ve tevzi edilen tahsisatı dahilinde iera edilmiştir.

İzahnamenin (8) numaralı fıkrasında izah edildiği üzere maliyenin 66 ncı muamelâtı naktiye faslında; haizi kanuniyet olan fasıl yekûnu itibarile 46 170 kuruş 35 para düyunu mütehakkıka tahsisat harici kalmış ve Matbuat ve İstihbarat müdüriyeti umumiyesinin 344 üncü faslında keza fasıl yekûnu itibarile 468 538 kuruşun dahi tahsisat harici sarfiyat olduğu görülmüştür. Matbuat ve istihbarat muhassasatının heyeti umumiyesi itibarile diğer fasıllarından bakryei muhassasat görünen 278 751 kuruş 35 paranın karşılık ittihazi halinde 189 786 kuruş 5 paranın tahsisatı asliyeyi müteceviz olduğu yani avanslardan Matbuat ve istihbarat müdüriyetine tefrik edilen 7 314 800 kuruşa nisbetle fazla sarfedilmiş olduğu tezahür eder. Bu fazlalık, 30 teşrinisani 1336 tarihli ve 53 numaralı kanun mucibince şarkta tetkikatı ilmiyede bulunmak üzere Rusya ile memaliki saireye izam kılınmış olan heyetin devamı memuriyeti hasebile tahsisat fevkinde verilmesi zarurî görülen avanstan mütevellittir.

Her iki dairede fazla sarfiyat olarak görülen mebalîğ için iktiza eden tahsisatı mütemmime merbut hesabı katî lâyihai kanuniyesi ile arz ve talep edilmiştir.

(51 - 72) numaralı tablolarm tetkikinden müsteban buyurulacağı veçhile taşra mal sandıklarile muhasibi mesullüklerince hariç havale daha bir takım tediyat vuku bulmuş ise de mebalîği mezkûre hakikî tahsisat harici sarfiyat olmayıp yukarıda arz ve izah edildiği üzere hidematı Devlet avanslarla temin ve tesviye olduğu cihetle telgraflarla sarfına meczuniyet verilmiş olan hidematı mütehakkıka için devairi merkeziyece mülhakata tamamen havaleneme gönderilememiş olmasından ve bir de mülhakattan eelbedilen sarfiyatı katiye cetvellerinde görülen mübayenctlerin muhasebei umumiye ile devairi merkeziye muhasebeleri beyninde tashih edilmiş olması dolayısıyla fusul ve mevaddı arasında bir çok farkların hâsil olmasından ileri gelmiştir. Maahaza bu fazlalık tahsisatı asliye üzerinde ierayı tesir edecek mahiyette değildir.

Müdafaai Milliye, Bahriye, Askerî fabrikaları hesabı katileri: Ordunun seferber halinde bulunmasına mebni usulü muhasebei umumiye kanununun 21 inci maddesi mucibince devairi mezkûrenin tahsisatı seferber faslı haline ifrağ edilerek hesabı katilerde irae edildiği veçhile birinci maaş ve tahsisat, ikinci masarifi umumiye, üçüncü tahsisatı mesture namı ile üç faslında gösterilmiştir.

Askerî fabrikaları bütçesinin 1337 senesine ait havalât ve muhammenat aksamını havi kuyudatı 23 teşrinisani 1338 tarihinde muhterik olduğu cihetle senei merkume hesabı katisile muhassasat cetvelinin tanzimine mehoz olabilecek bir kayıt olmadığı anlaşılmasına binaen bu daireye ait cetveller bizzarure muhasebei umumiye kuyudundan iktibas olunmuştur.

Büyük Millet Meclisi muhassasat ve tediyatını havi hesabı katiye gelince:

Usulü muhasebei umumiye kanununun 32 ncı maddesinin fıkrâi ahiresinde « Meclisin maaş ve masarifi Hazineден Meclis idare heyetine tahakkuku aranılmaksızın tahsisat itibarile tediyeye oluncak ise de devrei hesabıyesi nihayetinde idare heyeti; sarfiyatın Hazinece müttehaz nümuneye tevfilkan hesabı katisini tanzim ve Meclisin heyeti umumiyesine tasdik ettirip umumî hesabı katiye ilâve

edilmek üzere Hazineye irsal eyleyecektir » diye muharrer bulunmasına binaen Büyük Millet Meclisinin 1337 senesi muhassasat ve sarfiyatını mübeyyün hesabı katinin irsali Meclis idare heyeti riya-setinden talep edilmiştir. Heyeti idarece senesi merkumeye ait olarak tanzim olunup lieelittasdik 28 şubat 1339 tarihinde Heyeti umumiyeeye takdim olunan hesabı katinin yekûn itibarile bir sureti musaddakası Meclis muhasebe müdüriyetinden gönderilmiş ve (29) numaralı cetvelde aynen irae edilmiştir. Bu hesabı katinin fasıl ve madde itibarile işbu hesabı katiye derei muktazi idise de Meclisi Âlice henüz tasdik buyurulmamış olmasına ve hesabı katimizin intaer zarurî görülmesine mebnî mezkûr hesabı katinin yekûn itibarile ithalinde izzirar hâsıl olmuştur.

İşbu hesabı katî muhteviyatına nazaran Büyük Millet Meclisinin 1337 senesi muhassasatı 107 336 300 kuruş olup buna mahsuben 90 987 529 kuruş 20 para tediyat vuku bulmuş ve 1 386 445 kuruş 20 para da devrei hesabiye nihayetinde düyun tahakkuk etmiştir. Tediyaı vakıa ile düyunu mütehakkıkanın meemuu olan 92 373 975 kuruşun muhassasattan tenzili halinde 14 962 325 kuruşun bakıyei muhassasat olarak kaldığı tezahür eder.

Ancak bu hesabı katî ile Hazine kuyudu arasında verveçhi zir mübayenet husule gelmiştir.

1 — 1337 senesi muvazenei umumiye kanununun birinci maddesinde « Muvazenei umumiyei Devlete dahil varidat ve masarifat yekûnu 1337 senesi maliyesi için senesi mezkûreye müteallik hesabı katî lâyhâsının hitamı tetkikinde tesbit edilecektir » ve üçüncü maddesinin fıkrâi ahiresinde de « Müdafaai Milliyeden maada hidematı umumiyei Devlet için karşılık olarak tevarihî muhtelifede ita olunan yirmi beş milyon lira avansa şubat gayesine kadar tahakkuk edecek masarîf karşılığı olmak üzere beş milyon lira daha ilâve edilmiştir » diye muharrer bulunmasına ve Büyük Millet Meclisi muhassasatının bu yirmi beş milyon liradan hariç olduğuna dair muvazenei umumiye kanununda ayrıca bir madde veya sarahat meveut olmamasına ve 1337 senesi masraf bütçesinin heyeti umumiyesi muvazenei umumiye kanunile tasdik ve tevsik edilmemiş bulunmasına nazaran mezkûr yirmi beş milyon liralık avanstan umum sırasında Büyük Millet Meclisine de tefrik edilmiş olan 97 300 000 kuruşun Meclisi idare heyetine tahsisatı asliye olarak kabulile ona göre hesabı katide iraesı icap ederken Muvazenei maliye encümenince bidayeten tesbit ve kabul edilip diğer vekâletler bütçeleri gibi münferiden Meclis heyeti umumiyesinin nazarı tetkik ve tasdikinden gegen ve fakat muvazenei umumiye kanununda teyit ve tevsik edilmemiş olmasından naşi kesbi katiyet etmemiş bulunan Meclisi Âli bütçesinin natık olduğu 107 336 300 kuruş tahsisat hesabı katide gösterilmiştir.

2 — 1337 senesi devrei hesabiyesi zarfından 1336 senesi düyunu olarak Hazinece tediyeye edilmiş olan 1 237 654 kuruşun hesabı katide tediyeye sütununda ve usulü muhasebei umumiye kanununun beşinci maddesi mucibince bunun tahsisatı munzamma addile keza tahsisat sütununda ayrıca gösterilmesi icap ederken diğer tediyaıta memzueen gösterilmiş ise de tahsisat sütununda irae edilmemiştir.

Binaenaleyh Hazine hesabındaki tahsisat ve tediyat ile Meclisin hesabı katî arasında görülen mübayenet bu esbaptan mütevellit bulunmuştur. Maamafih mübayeneti mezkûre; hidematı umumiyei Devlet için karşılık olarak avans kanunlarile verilen tahsisatı esasiye ile devrei hesabiye gayesindeki ierayı tesir edecek mahiyette olmasına binaen nizâmı umumî ile hesabatı umumiye arasındaki te vazün ve münasebetin ve avansların heyeti meemuası taksimatının duğarı halel olmamasının teminen Büyük Millet Meclisine ait malûmatı hesabiye taallük ettiği hulâsai hesabiyelerde bizzarure Hazine kuyuduna göre derç ve irae edilmiştir.

Divanı muhasebat: Hükûmeti milliyenin bidayeti teşekkülünden 1339 senesine kadar Divan muhasebat müteşekkil olmadığı cihetle bu hesabı katide divan tahsisat ve tediyaıı namile bir tablo meveut olmadığı gibi 1338 - 1339 senelerinde de hesabı katiye bir şey ilâve edilmeyecektir. Muhasebei umumiye kanununun 38 inci maddesi mucibince her vekâlet hesabı katilerinden bir nüshanın Hazinece Divanı muhasebata tebliği lâzım gelir ise de Divanın sinini merkumede müteşekkil olmaması ve Meclisi Âlice takdim edeceği mutabakat beyannamesi ita edebilecek kuyut ve malûmatı hesabiye me hazleri bulunmaması hasebile Hazinece ne vekil hesabı katinin nüshai saniyeleri ne de kanunu mezkûrun kırkinci maddesi mucibince varidat ve masarîf hesabı katii umumisinin Divanı muhasebata tevdiine lüzum görülmemiştir.

Hulâsa: Tafsîlâtı lâzimeyi muhtevi olan cedavili mahsusa ile izahnamenin tetkikinden anlaşılacağı üzere - bazı nevakısı istisna edilirse - 1337 senesi bütçe muamelâtının; ahvali harbiyenin tevhit eylediği vaziyeti fevkalâdeye rağmen usul ve kavanini mevzua dairesinde cereyan etmiş olmasını ve Hazinei hesabâtın cem ve telfikile hesabı katisinin takdimini Hükûmeti Cümhuriyemizin âsari muvaffakiyatından addederiz.

1337 senesi gibi avanslarla idare olunan 1338, 1339 seneleri muamelâtı maliyesini mübeyyin hesabı katilerin yakın bir zamana kadar peyderpey ve Türk Cümhuriyetinin ilk olarak tanzim ve tatbik eylediği 1340 senesi bütçesine ait hesabı katî ile Hazine hesabı umumisinin dahi Hazinece takip ve arzu edilen gayeye tamamen muvafık bir surette ve miat ve kanunisinde tanzim ve takdimine imkânın müsaadesi mertebesinde sarfı mukadderet edileceğini arzeylerim.

13 teşrinievvel 1340

Maliye vekili

Mustafa Abdülhalik

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1337 senesi hesabı katî kanunu lâyihasıdır.

BİRİNCİ MADDE — 1337 senesi masarifi umumiyesi merbut [28] numaralı cetvelde gösterildiği veçhile Büyük Millet Meclisinden maada devairi mülkiye ve askeriye için (5 620 836 754 kuruş bir para) ve Büyük Millet Meclisi tediyatı dahi (92 046 642 kuruş 15 para) ki, ceman (5 712 883 396 kuruş 16 paradır).

İKİNCİ MADDE — 1337 senesi varidatı umumiyesi merbut [2] numaralı cetvelde muharrer olduğu veçhile işgal dolayısıyla hesap alınmayan mahaller hariç olmak üzere 4 678 804 505 kuruş 37 paradır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — [73] numaralı cetvelde mürakkam olduğu üzere devairin fasıl itibarile tahsisat haricinde kalan 514 708 kuruş 35 para sarfiyat kabul olunmuştur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Kezalik merbut [73] numaralı cetvelde irae edildiği üzere devrei hesabiye zarfında tahakkuk edip tediye edilememiş olan düyun ile sinini âtiyeye devri meşrut muhassasat mukabili ihraç olunduğu halde Büyük Millet Meclisinden gayri devair tahsisatından gayri ez sarf kalan 2 257 208 248 kuruş 13 para bakiyei muhassasat imha edilmiştir.

BEŞİNCİ MADDE — Büyük Millet Meclisinin [73] numaralı cetvelde görüleceği veçhile gayri ez sarf kalan (6 491 011 kuruş 25 para)

bakiyei muhassasatı imha edilmiştir.

ALTINCI MADDE — Fasıl itibarile müfredatı merbut [74 - 95] numaralı cetvellerde muharrer olup mukabilleri bakiyei muhassasattan düyunu mutahakkıka mukabili ihraç edilen (56 820 392 kuruş 34 para) ile mezkûr cetvelere dahil olmayıpta 1337 senesi maliyesi zarfında ifa olunmuş hizmet ve iktisap edilmiş hak mukabili olarak tebeyyün edecek olan düyunu saire dahi mevaddı salife mucibince devairin fasıl itibarile imha olunmuş olan bakiyei muhassasattan 1342 senesi nihayetine kadar tediye olunacak ve tediye olundukları tarihte cari olan bütçenin hesabı katisinde beher daire için sinini sabıka düyunu namile ayrıca birer fasılda gösterilecektir.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun icrasına Maliye vekili memurdur.

17 - XII - 1340

Başvekil ve M. M. V.	Ad. V.	Da. V.
<i>Ali Fethi</i>	<i>Mahmut Esat</i>	<i>Recep</i>
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>Saracoğlu Şükrü Feyzi</i>
Zr. V.	Ti. V.	S. M. İ. V.
<i>H. Fehmi</i>	<i>A. Cenani</i>	<i>Mazhar</i>

1338 senesi Hazine hesabı katisi hakkında 1/74 numaralı kanun lâyihası

T. C.

Başvekâlet

27-X-1341

Kalemi mahsus müdüriyeti

6/5107

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Bin üç yüz outz sekiz senesi maliyesi Hazine hesabı umumisi hakkında usulü muhasebei umumiye kanununun kırk ikinci maddesi mucibince Maliye vekâleti celilesince tanzim olunan ve İera Vekilleri Heyetinin 1 - VII - 341 tarihli içtimamında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip edilen lâyiha kanuniye ile hesabı umumiye muhtevi matbu nüsha leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasma müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

1338 senesi Hazine hesabı umumisi

Mukaddeme

Bütçe hesabı katisini de muhtevi olduğu halde tanzim olunan 1338 senesi maliyesi Hazine hesabı umumisi Hükûmeti milliyemizin mebdei teessüsünden beri takdim olunan hesapların ikincisidir. Ahvali fevkalâdenin tevhit ettiği esbap tesirile bazı malsandıklarile askerî muhasibi mesullerince hesabatın vaktü zamanile intaç olunamamasından 338 senesi hesabı umumisi de bizzature 337 senesi hesabı gibi miadı kanuniden sonra takdim olunmuştur. Hesabı umuminin ihtiva eylediği muamelât ve sureti tertibine ait izahat berveçhizir arz olunur:

1338 senesi bütçesinin Büyük Millet Meclisince senesi zarfında tasdik edilmemesine mebni hidematı umumiye Devlet ile varidatı umumiyenin tahakkukat ve tahsilâtı senesi mezkûre zarfında kabul ve tasdik buyurulmuş olan muhtelif tarihli (*) avans kanunlarile verilen mezuniyet ve muhassasata müsteniden ifa kılınmıştır. İşbu avans tahsisatı ile bilâhare kavanini mahsusa ile alınan tahsisatı munzama mekadiri ve bunların devair ve bütçenin fusul ve mevaddına göre sureti tevzii (5) numaralı tabloda gösterilmiştir.

Avans kanunlarile ita kılınan tahsisat; usulü muhasebatı umumiye kanununun (3) üncü maddesine tevfikân bir devrei hesabiyeye müteallik olarak varidatta 1 mart 1338 den 30 nisan 1339 tarihine kadar müddeti muhtevi olmak üzere on dört aylık ve masarifte, 1 mart 1338 den 31 ağustos 1339 tarihine kadar on sekiz aylık bütçe muamelâtına ve bütçeye taallük etmeyen muamelâtı naktiyeye müteferri hesabatta dahi on iki aylık muamelâta şamildir ki, işbu muamelâtı hesabiyenin heyeti mecmuası (1) numaralı tabloda [Mizanî umumî] irae edilmiştir.

[*] Avans kanunlarının tarihi Miktarı lira

[*] Avans kanunlarının tarihi	Miktarı lira
28 şubat Sene 338	7 000 000
2 mayıs » »	15 000 000
3 temmuz » »	12 000 000
21 ağustos » »	8 000 000
20 eylül » »	14 000 000
11 teşrinievvel » »	2 000 000
9 kânunuevvel » »	3 000 000
14 kânunuevvel » »	26 000 000
12 şubat » »	4 000 000
22 şubat » »	3 735 517

Usulü muhasebei umumiye kanununun 41 inci maddesi mucibince işbu hesabı umuminin muhtevi olması lâzımgelen hususattan varidatı umumiye, muhammenat, tahakkukat, tahsilât ve bakayası ve bunların yekdiğerile mukayesesile muhasip itibarile müfredatı (2-3-4) numaralı tablolarda gösterilmiştir.

Kavanini mahsusa ile verilen tahsisat, Hükümetin tahakkuk eden düyunu, tediye edilen ve tediye edilmeyip emanet hesabına nakledilen miktarları ayrı ayrı gösterilmek üzere emri itaya iktiran eden mebalîğ, iptal olunan tahsisat, bakiyyei muhassasat ve tahsisat harici sarfiyat hakkında ifası lâzımgelen muamelâtı umumiye dahi (32-55) numaralı tablolarda irae kılınmıştır.

İstanbul, Edirne ve tevabiinin 338 senesi hesabı matlali mezkûrenin Hükümeti milliyeye tarihi iltihakı olan 4 teşrinisani 1338 tarihinden itibaren dahildir. İstanbulda bulunan müessesat muhasibi mesullükleri 1339 senesi martından itibaren lâğvedilerek yeniden müteşekkil müessesata kalbedilmiş olmasile lâğvedilmiş olan işbu muhasipliklerin varidat ve masarifi İstanbul Hükümeti milliyeye tarihi iltihakından şubâtı gayesine kadarki muamelâtı ihtiva eder.

Vekâletlerden alınıp Hazinece tetkik edilen hesaplar ile diğerk bilûmum devairin hesabı katilerinde mûnderiç sarfiyatı umumiye, bakiyede mezkûr tevarihî muhtelifede alınmış olan avansların heyeti mecmuasından her vekâlete tefrik ve tevzi edilen tahsisat dahilinde icra edilmiştir. Ancak bazı devairin fusul ve mevaddı arasında tahsisatı mukarrere haricinde sarfiyat yapılmış olup bunların miktarile esbabı zirde (13) numaralı sahifede mûnderiç izahnamenin (9) numaralı fıkrasında arz edilmiştir. Bu suretle fasıl itibarile tahsisattan fazla icra kılınan sarfiyat yekûnu minhay-silmecümü (527 977,33) liraya balîğ olup buna muktazi tahsisatı mütemmîme merbut hesabı katî lâyihai kanuniyesinde arz edilmiştir.

Tahsisatı muayyene haricinde vukubulan sarfiyattan maada taşra malsandıklarile muhasibi mesullüklerince tahsisat havalenamelerinin verdiği mezuniyet haricinde daha bir takım tediye vukubulmuş isede mebalîğ mezkûre hakikî tahsisat harici olmayıp yukarıda arz ve izah edildiği üzere hidematı Devlet avansları ile temin ve tesviye olunduğu cihetle telgraflarla sarfına mezuniyet verilmiş olan hidematı mütehakkıka için devairi merkeziyeye mülhakata tamamen havalename gönderilmemiş olmasından mümbaistir. Bunların mahsubundan sonra hakikî tahsisat harici sarfiyat (80) numaralı tabloda muharrer olduğu üzere (1 527 977,33) liradan ibaret olup bunların esbabı (80 mükerrer) numaralı tabloda izah olunmuştur.

Varidat ve masarifi umumiye hakkında tafsilât lâzimeyi muhtevi bulunan izahname ile tablolarm tetkikinden müsteban olacağı veçhile 338 senesi muamelâtı maliyesi bütçe makamına kaim olan avans kanunları ile idare ve ifa edilmiş olmasına ve harbin senei mezkûrede dahi devam ve temadisine rağmen varidat ve masarifi umumiye Devlet kavanin ve usulü mevzua dairesinde ifa edilerek binnetice senei mezkûre hesabı katininin tanzim ve ikmaline muvaffakiyet hâsıl olmuştur. 339 senei maliyesi hesabı umumisinin miadı kanunî içinde taktimine çalışılacağı maruzdur efendim.

29 haziran 341

Maliye vekili
Hasan Hüsnü

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1338 senesi Hazine hesabı katî kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — 1338 senesi masarifi umumiyesi merbut (31) numaralı cetvelde gösterildiği veçhile Büyük Millet Meclisinden maada devairi mülkiye ve askeriye için [7 495 784 849] kuruş [36] paradır.

İKİNCİ MADDE — 1338 senesi varidatı

umumiyesi merbut (24) numaralı cetvelde muharrer olduğu veçhile [7 172 963 641] kuruş [01] paradır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — (80) numaralı cetvelde murakkam olduğu üzere devairin fasıl itibarile tahsisat haricinde kalan [152 797 733] ku-

ruş [37] para sarfiyatın tahsisatı mütemmime olarak avanslara ilâvesi kabul olunmuştur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Kezalik merbut [33/80] numaralı cetvellerde irae edildiği üzere devrei hesabiye zarfında tahakkuk edip tediye edilmemiş olan düyun karşılığı ile sinini atiyeye devri meşrut muhassasatın tenzilinden sonra Büyük Millet Meclisile devair tahsisatından gayri sarf kalan [2 166 556 461] kuruş bakiyei muhassasat imha edilmiştir.

BEŞİNCİ MADDE — Fasıll itibarile müfredatı merbut 104 - 81 numaralı cetvellerde muharrer olup mukabilleri bakiyei muhassasattan düyüunu mütehakkıka mukabili ihraç edilen 544 415 305 kuruş 15 para ile mezkûr cetvelere dahil olmadığı halde 1338 senei maliyesi zarfında ifa olunmuş hizmet ve iktisap edilmiş hak mukabili olarak tebeyyün edecek olan düyünü saire dahi mevaddı salife mucibince deva-

irin fasıl itibarile bakiyei muhassasatından 1343 senesi nihayetine kadar tediye olunacak ve tediye olundukları tarihte cari olan bütçenin hesabı katisinde beher daire için sinini sabıka düyünü namile ayrıca birer fasılda gösterilecektir.

ALTINCI MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun icrasına Maliye vekili memurdur.

1 Temmuz 1341

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Mahmut Esat</i>	<i>Recep</i>
Bah. V.	Da. V.	Ha. V.
<i>İhsan</i>	<i>Cemil</i>	<i>Dr. Tefrik Rüşti</i>
Mal. V.	Mf. V. V.	Na. V.
<i>Hasan Hüsnü</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Süleyman Sırra</i>
Zr. V.	Tic. V.	S. M. İ. V.
<i>Memet Sabri</i>	<i>Ali Cenani</i>	<i>Dr. Refik</i>

1339 senesi Hazine hesabı katisi hakkında 1/75 numaralı kanun lâiyhası

T. C.

Başvekâlet

Kalemi mahsus müdürlüğü

6/1274

31 - III - 1926

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Üç yüz otuz dokuz senesi Hazine hesabı katisi hakkında Maliye vekâletince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 10 - III - 926 tarihli içtimarında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun lâiyhası ile teferruatının musaddak suretleri takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasma ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekâlet vekili

Dr. Refik

339 senesi Hazine hesabı umumisi

Mukaddeme

Bütçe hesabı katisini de muhtevi olduğu halde 1339/1923 senei maliyesi Hazine hesabı umumisi ni takdim ediyorum. Bu hesap Hükümeti milliyemizin mebdeî teessüsünden itibaren takdim olunan hesabatın üçüncüsüdür. Muhasebei umumiye kanunumuzun 42 nci maddesi mucibince bir sene bütçesinin katî hesabı devrei hesabiyein kapandığı seneyi velyeden senenin kânunuevveli gâyesinde takdim edilmek muktazi olduğuna göre işbu 339 senesi hesabı katisi miadr kanuniden iki ay kadar bir teahhurla ifa edilmiş demektir. Hesabı mezburun miadr kanunisinde takdim edilebil-

mesi için icra kılman takibatı mütemadiyeye rağmen cüzi de olsa iki ay kadar bir teahhurla tanzimini badî olan esbabın başlıcası harbin tevlit eylediği mevaniin tesirâtı neticesi olarak bazı mahallerden vakit ve zamanile hesap almamamasından ve bir senei maliyeye ait hesabatın katı için tayin edilmiş olan devrei hesabiyenin on sekiz ay gibi uzun bir müddete şamil bulunmasından inbias eylemiştir. Usulü muhasebei umumiye kanununun bu baptaki ahkâmına ait bazı tadilâtı dahi mutazammın olarak tanzim ve Meclisi Âlice kabul buyurulmuş olan 14 kânunusani 1926 tarihli kânun mucibince devrei mütemmime ilga olunarak tahsilât ve tediyatın on iki aya indirilmiş olmasına ve bilhassa vilâyat teşkilâtı maliyesinin peyderpey ıslah ve tevsi edilerek kadro darlığı yüzünden usul ve muamelâtı maliyede çekilen sıkıntının refi hakkındaki teklifatın Meclisi Âlice daima hüsnü kabul olmasına göre Hükûmeti Cümhuriyemizin 340 senesine ait ilk hesabı katisile sinini müteakibe hesabı umumilerinin (inşallah) teşkilâtı esasıye kanununuzun tayin ettiği müddet içinde ikmal ve takdimine çalışılacaktır.

20 şubat 1340 tarihli mart muvakkat bütçe kanunun yedinci maddesi mucibince Hazinenin kabz ve tediyeye muamelâtında ve kuyudu hesabıyei Devlette lira esas ittihaz edilmiş ise de 339 senei maliyesinde dahi muamelâtı maliyede kuruş vahidi kıyası olduğundan diğer hesabı katilerde olduğu gibi işbu hesabı umumide dahi bizzarure para küsuratı nazarı itibare alınmıştır.

1339 senesi bütçesinin Büyük Millet Meclisince senesi zarfında tasdik edilememesine mebni hidematı umumiyei Devlet ile varidatı umumiyenin tahakkukat ve tahsilâtı senei mezkûre zarfında kabul ve tasdik buyurulmuş olan muhtelif tarihli [*] avans kanunlarıyla verilen mezzuniyet ve muhassasata müsteniden ifa kılınmıştır. İşbu avans tahsisatı ve bilâhare kavanini mahsusa ile alınan tahsisatı munzamma mekadiri ve bunların devair ve bütçenin fusul ve mevaddına göre sureti tevzii (34 - 6) numaralı tablolarda gösterilmiştir.

Avans kanunlarıyla ita kılınan tahsisat; usulü muhasebei umumiye kanununun (3) üçüncü maddesine tevfikân bir devrei hesabıyeye müteallik olarak varidatta 1 mart 339 dan, 30 nisan 340 tarihine kadarki müddeti muhtevi olmak üzere on dört aylık, ve masarifi te, 1 mart 339 dan, 31 ağustos 340 tarihine kadar on sekiz aylık bütçe muamelâtına şamil olup, bütçeye taallük etmeyen muamelâtı naktiyeye müteferri hesabatta ise on iki aylık muamelât esastır. İşbu muamelâtı hesabiyenin heyeti umumiyesi (1) numaralı tabloda (mizanı umumî) de irae edilmiştir.

Usulü muhasebei umumiye kanununun (4) üçüncü maddesi mucibince işbu hesabı umuminin muhtevi olması lâzımgelen varidatı umumiye, muhammenat, tahakkukat, tahsilât ve bakayası ve bunların yekdiğerile mukayesesile muhasip itibarile müfredatı (2 - 3 - 4) numaralı tablolarda; ve kavanini mahsusa ile verilen tahsisat, Hükûmetin tahakkukeden düyunu ve emri itaya iktiran eden mebalîğden tediyeye edilen ve tediyeye edilemeyerek kanunu mezkûrun 35 inci maddesi mucibince emanat hesabına naklolunan mekadiri ile bunlara nazaran lâzımülümha tahsisat, ve tahsisat harici sarfiyat hakkında ifası lâzımgelen muamelâtı umumiye dahi (36 - 63) numaralı tablolarda gösterilmiştir.

Vekâletlerden alınıp Hazinece tetkik edilen hesabı katilerde münderiğ sarfiyatı umumiye tevarihî muhtelifede alınmış olan avansların heyeti meenuasından her vekâlete tefrik ve tevzi edilen tahsisat dahilinde icra edilmiştir. Ancak bazı devairin fusul ve mevaddı arasında tahsisatı mukarrere haricinde sarfiyat yapılmış olup bunların miktarları zirde (3) numaralı sayıfada münderiğ izahna-

[*] Avans kanunlarının

Tarihi	No.	Miktarı	
		Lira	K.
28 şubat 339	311	30 114 255	75
15 nisan 339	331	27 500 000	
30 eylül 339	338	45 059 324	
		112 673 579	00

menin (9) numaralı fıkrasında ve esbabı (92) numaralı tabloda arzedilmiştir. Bu suretle fasıl itibarile tahsisattan fazla icra kılınan sarfiyat muhaysilmecmu (87 783) liraya baliğ olup buna muktazi tahsisatı mütemmimime de merbuten mütekaddem hesabı katî lâyihai kanuniyesile talep edilmiştir.

(64 - 91) numaralı tabloların tetkikından müsteban buyurulacağı veçhile bazı malsandıklarile muhasibi mesullüklerce mezuniyet haricinde daha bir takım tediyat vukubulmuş ise de mebalığı mezkûre hakikî tahsisat harici sarfiyat olmayıp yukarıda arz ve izah edildiği üzere hidematı Devlet avanslarile temin ve tesviye olunduğu cihetle telgraflarla sarfına mezuniyet verilmiş olan hidematı muhtelif devairi merkeziyece mülhakata tamamen havalename gönderilememiş olmasından mümbaistir. Bunların mahsubundan sonra hakikî tahsisat harici sarfiyat balâda irae olunan seksen yedi bin kûsur liradan ibaret olup bunun esbabı da (93) numaralı tabloda izah edilmiştir.

339 senesi için takdim olunan işbu hesabı umumî varidat ve masarifi umumiye Devlet hakkında malsandıklarile diğer müessesattan alınan cedavili hesabiyeye ve masarif için usulü muhasebei umumiye kanununun 38 inci maddesi mucibince devairi merkeziyeden alınan masarif hesabı katilere müsteniden tanzim edilmiştir. Divanı muhasebat 340 senesinden itibaren tetkiki hesaba memur edilmiş olmasile işbu 1339 senesi Hazine hesabı umumisi için dahi muhasebei umumiye kanununun 43 üncü maddesine tevfikan Divanı muhasebatça mutabakat beyannamesi tanzim edilmeyecektir.

339 senesi bilfiil harp senesinden madut bulunmamış ise de harbin tesirâtı nihaiyesinden mütevellit olarak vürut eden hesabâtın kısmı azamı gayrimütevazim ve vuzuhtan arı görülmekle en ziyade bunların ikmal ve islahındaki mesâii mütevaliye işbu hesabı umuminin iki ay teahhurla takdimine bâis olmuştur. Balâda dahi arzolunduğu üzere, gerek kabul buyurulan kanun mucibince devrei mütemmimenin ilgası ile senesi maliyenin temdidî, gerek hali tabiinin avdeti hasebile memurini maliyenin vazifei mevdualarını daha ziyade intizam ve sükûnetle ifa eylemeğe başlamalarından naşı 340 ve onu müteakıp senelere ait hesabâtı katiyenin daha vazih olarak tanzimine ikdam edilmekte olduğunu arzeylerim efendim.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1339 senesi hesabı katî kanun lâyhıhasıdır.

BİRİNCİ MADDE — 1339 senesi maliye masarifi umumiyesi merbut (35) numaralı cetvelde gösterildiği veçhile [105 926 911] lira [14] kuruş [17] para ve varidatı umumiye dahi merbut (2) numaralı cetvelde muharrer olduğu veçhile [111 271 945] lira [29] kuruş olarak kabul olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — (92) numaralı cetvelde murakkam olduğu üzere devairce fasıl itibarile tahsisat haricinde sarfolunan [87 783] lira [16] kuruş [01] paranın tahsisat munzammasi olarak avanslara ilâvesi kabul olunmuştur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Kezalik merbut (5 ve 6, 36/92) numaralı cetvellerde irae edildiği üzere devrei hesabiyeye zarfında tahakkuk edip te-diye ve emanat hesabında nakledilememiş olan düyun karşılığı ile sinini atiyeye devri meşrut

tahsisatın tenzilinden sonra gayriezsarf kalan [32 616 792] lira [02] kuruş [31] para bakiyei muhassasat iptal edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun icrasına Maliye vekili memurdur.

10 mart 1926

Bş. V. V. Dr. Refik	Ad. V. Mahmut Esat Bf. imzada bulunmadı	M. M. V. M. Cemil
Bah. V. İhsan Bf. im- zada bulunmadı	Da. V. M. Cemil	Ha. V. Dr. Tevfik Rüştü Bf. imzada bu- lunmadı
Mal. V. Hasan Hüsnü	Mf. V. Mustafa Necati	Na. V. Behiç
Zr. V. Memet Sabri	Tic. V. Ali Cenani	S., M. İ. V. Dr. Refik

3 üncü devre Divanı muhasebat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Di. M. Encümeni

Karar No. 5

Esas No. 1/10,11,12

10 - IV - 1928

Riyaseti Celileye

337, 338, 339 seneleri bütçelerine ait hesabı katî kanun lâyiha larının ve Hazine hesabı umumisinin takdim kılındığına dair Başvekâleti Celileden varit olan üç kıta tezkere ve merbutatı encümenimizde tetkik ve mütalea edildi.

Hazine hesabı umumi ile hesabı katî kanun lâyiha ları hakkında encümende yapılan tetkikatın Divanı muhasebat tarafından ita olunacak mutabakat beyannamelerine istinaden icrası tabii olduğu ve 340 senesi muvazenei umumiye kanununun 22 nci maddesi ile mezkûr senelere ait hesabın tetkik ve rüyeti Maliye vekâletince teşkil olunacak tetkiki hesap heyetlerine tevdi olunarak Divanı muhasebatın hakkı refedilmiş ve bilâhare 17 şubat 1926 tarihli ve 827 numaralı kanun mucibince mezkûr heyetler dahi ilga olu-

narak hesabı hakkında bittabi mutabakat beyannamesi ita edilmiştir. Esbabı maruzdan naşi encümenimizce bu bapta daha fazla tetkikat icrasında bir faide tasavvur edilmediğinden aynen kabul ve tasdikını arz ederiz efendim.

Reis	M. M.	Kâ.
Di. M. E. R. N.	Kastamonu	Karesi
Aksaray	İmzada	İmzada
Kâzım	bulunmadı	bulunmadı
Aza	Aza	Aza
Maraş	Trabzon	Erzurum
Memet	Arif	Asım
Aza	Aza	Aza
Bitlis	Konya	Çanakkale
Muhittin	Hüsni	Memet

4 üncü devre Divanı muhasebat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Di. M. Encümeni

Karar No. 4

Esas No. 1/73,74,75

7 - XII - 1931

Riyaseti Celileye

1337, 1338 ve 1339 malî seneleri Hazine hesabı umumi ile hesabı katî kanun lâyiha ları hakkında sabık Divanı muhasebat encümenine tanzim ve takdim edilen 10 nisan 1928 tarihli mazbatada :

Encümence yapılan tetkikatın Divanı muhasebat tarafından ita olunacak mutabakat beyannamelerine istinaden ifası tabii olduğu ve ancak 1340 senesi muvazenei umumiye kanununun 22 nci maddesi ile mezkûr senelere ait hesabın tetkik ve rüyeti Maliye vekâletince teşkil olunacak tetkiki hesap heyetlerine tevdi olunarak Divanı muhasebatın hakkı tetkiki refedilmiş bulunduğu ve binaenaleyh Divanı muhasebatça bu seneler hesabı hakkında bittabi mutabakat beyannamesi ita

edilememekten dolayı bu bapta tetkikat icrasında bir faide tasavvur olunamadığı gösterilerek bu bapta kanun lâyiha larının aynen kabulü teklif edilmişti.

Ancak Meclisi Âlinin 26 - IV - 1928 tarihli celsesinde cereyan eden müzakerat neticesinde bunlar üzerinde bir defa da Bütçe encümenince tetkikat ifası bittakarrür levayihî mezbure Bütçe encümenine tevdi edilmiş ise de o devrede tetkikatın icra ve ikmal edilememesi dolayısıyla nizamnamei dahili mucibince meselenin yeni encümen tarafından tetkiki icap etmekte bulunması itibarile mezkûr lâyiha ların encümenimize tevdi kılındığı anlaşılmıştır.

Encümenimizce bu mesele etrafında ariz ve amik icra kılman müzakere neticesinde *sabık* encümen tarafından serdolunan mütaleanın aynen kabul ile ittihaz olunan kararın muhafazası muvafık olacağı neticesine varıldı ve bu karar aynen kabul edildi.

Binaenaleyh yukarda arzedildiği veçhile meselenin Bütçe encümenince tetkiki heyeti umumiyenin kararına iktiran etmiş olması itibarile Bütçe encümenince tetkikat yapılması zmnında işbu lâyihaların encümeni müşarileyhaya tevdi

hususunun Riyaseti Celilelerine arzına karar verildi.

Di. M. E. R. N.	M. M.	Kâ.
Rize		Afyon Karahisar
<i>Ali</i>		<i>Cemal</i>
Aza	Aza	Aza
Kırşehir	Cebelibereket	Cebelibereket
<i>Hâzim</i>	<i>H. Basri</i>	<i>İbrahim</i>
Aza	Aza	Aza
Yozgat	Artvin	Erzurum
<i>Ahmet Avni</i>	<i>M. Ali</i>	<i>Asum</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 188

Esas No. 1/73,74,75

4 - VII - 1934

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 31 - XII - 1340, 27 - X - 1341, 31 - III - 1926 tarihli üç kıta tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen 1337, 1338, ve 1339 seneleri Hazine hesabı katileri hakkındaki kanun lâyihaları hakkında Divanı muhasebat encümeninden yazılan 10 nisan 1928 tarihli mazbata üzerine Umumî heyetin 26 nisan 1928 tarihli inikadının birinci celsesinde yapılan müzekkere neticesinde azadan bir zat tarafından verilip kabul edilen bir tahrir üzerine bu lâyihalar encümenimize tevdi buyurulmuştur.

Divanı muhasebat encümeninin mazbatasında: Hazine hesabı umumisi ile hesabı katî kanun lâyihaları hakkında encümenince yapılacak tetkikatın Divanı muhasebat tarafından ita olunacak mutabakat beyannamelerine istinaden ierası tabii olup 1340 senesi muvazenei umumiye kanununun 22 inci maddesile mezkûr senelere ait hesapların tetkik ve rüyeti Maliye vekâletince teşkil olunacak tetkiki hesap heyetlerine tevdi olunmuş ve bilâhare 17 şubat 1926 tarih ve 747 numaralı kanun mucibince mezkûr heyetler de ilga olunarak bu hesapların tetkik ve intaç vazifesile mükellef bir heyet kalmamış olduğu cihetle Divanı muhasebatça bu seneler hesabı hakkında bittabi mutabakat beyannamesi ita edilmediğinden naşi encümenince bu bapta daha fazla tetkikat ierasına imkân tasavvur olunmadığından lâyihaların aynen

kabul ve tasdiki teklif edilmiştir.

Encümenimiz de tetkikatında şu neticeye varmıştır : Mevzubahs olan hesabı katilerin taadlûk ettiği ve memleketin geçirdiği fevkalâde zamana tesadüf eden 1337, 1338 ve 1339 seneleri muvazenei umumiye kanununun 22 inci maddesi mucibince 1339 senesi nihayetince kadar hesapları rüyet edilmemiş olan malsandıklarile bilûmum muhasibi mesuller hesaplarını ve bilhassa eşhas zimemi ile avansları tetkik ve intaç etmemek vazifesile mükellef olarak Maliye vekâletince tetkiki hesap heyetleri teşkil edilmişti. Bu heyetlerle istihdaf edilen gayenin istihsali mümkün olamayacağı cihetle işbu heyetlerin lâğvile vazifelerinin Divanı muhasebata devri hakkında Hükûmetten gelen teklif üzerine 747 numara ve 17 şubat 1926 tarihli kanunun birinci maddesile yalnız bu heyetlerin lâğvi kabul edilmiş ve vazifeleri Divanı muhasebata devredilmemiştir.

Bu itibarla 20 nisan 1340 tarihli teşkilâtı esasiye kanunu ile müesses ve 1340 senesinden itibaren olan hesapların tetkik ve rüyeti ile mükellef bulunan Divanı muhasebatça 1337, 1338 ve 1339 seneleri hesaplarının da tetkikile bu senelere ait umumî mutabakat beyannameleri itasma imkân yoktu. Bu mutabakat beyannameleri olmayınca da Divanı muhasebat encümenince o senelere ait hesabı katî kanun lâyihaları hak-

kında maksada muvafık olarak tetkikat iera edilmesi maddeten kabil değildi.

Zaruri olan bu hal Meclisin yukarıda zikrolunan celsesinde azadan diğeri bir zat tarafından ileri sürüldüğü gibi teşkilâtı esasiye kanununa mugayir değildir. Çünkü o seneler bu gün meri olan teşkilâtı esasiye kanunu zamanına ait değil, 20 kânunusani 1337 tarihli teşkilâtı esasiye kanununun meriyeti zamanına aittir ve bu teşkilâtı esasiye kanununda ise mevzubahs olan tetkikata ait bir hüküm yoktur.

Diğeri taraftan Meclisin aynı celsesinde Divanı muhasebat encümeni namına verilen izahat arasında denildiği gibi vesaikın bir çoğunun yanmış, zayi olmuş olmasına göre o seneler hesaplarının tetkiki vazifesinin dahi Divanı mu-

hasebata tevdiini tekrar düşünmekte amelî bir fayda olamayacağı ve bu beyhude teşkilât masrafını icap ettireceği cihetle kabil olamamaktadır. Vaziyet bu merkezde olduğundan Divanı muhasebat encümeninin arzolunan mazbatası üzerine bir karar itası Umumi Heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	R. vekili	M. M.	Kâtip
Burdur	Isparta	Bayazıt	Tokat
M. Şeref	Mükerrem	İhsan	
Aza	Aza	Aza	Aza
Bursa	Sivas	Elâzır	Giresun
Dr. Galip	M. Remzi	H. Tahsin	Kâzım
Aza	Aza	Aza	Aza
İstanbul	Kayseri		
Sadettin	A. Hilmi		

